

Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022-2026-cı illər üçün Dövlət Proqramı

1. Qısa xülasə

"Gənclərin xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına dair 2022-2026-cı illər üçün Dövlət Proqramı" (bundan sonra - Dövlət Proqramı) "Azerbaycan gənclərinin nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil imkanlarının genişləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 30 sentyabr tarixli 2931 nömrəli Sərəncamının icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramının əsas məqsədi gənclərə xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq imkanları yaratmaqla, Azərbaycan Respublikasının dayanıqlı inkişafını təmin edəcək və global çağırışlara cavab verəcək yeni texnologiyaları çevik mənimsəyən, praktiki bilik və bacarıqlara yiyələnən, müasir və gələcək əmək bazarının tələblərinə cavab verən rəqəbatqabiliyyətli və yüksəkixtisaslı peşəkar kadrların hazırlanmasını təmin etməkdir.

Dövlət Proqramı bu sahədə mövcud olan beynəlxalq təcrübə və meyllərə nəzər alınaraq hazırlanmışdır.

Dövlət Proqramında bu sahədə müşahidə edilən global trendlər və onların ölkə potensialına təsirli qiymətləndirilməsi, mövcud vəziyyəti təhlil edilməsi, uzunmüddətli dövr üçün strateji baxış formalaşdırılması, hədəf göstəriciləri və prioritet istiqamətlər, o cümlədən icra müddətləri göstərilməklə müvafiq tədbirlər, əsas və digər icraçılar, gözlənilən təsirlər, icra mexanizmləri təsdiq edilmişdir.

Dövlət Proqramının əsas istiqamətləri aşağıdakılardır:

- prioritet istiqamətlər üzrə ixtisas sahələrinin müəyyən edilməsi;
- prioritet ixtisas sahələri və nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil proqramlarının təhsil müəssisələri üzrə təhsil proqramlarının müəyyən edilməsi;
- Dövlət Proqramında iştirakın seçim meyarlarını və prosedurlarının müəyyən edilməsi;
- xaricdə təhsilin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı qaydaların müəyyən edilməsi;
- Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsi imkanlarının yaradılması.

Dövlət Proqramının icrası müddətində hər il 400 nəfərdən çox olmamaqla ümumilikdə 2000 nəfərədək Azərbaycan Respublikası vətəndaşının xaricə nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində ali təhsil bakalavriat və magistratura səviyyələrində təhsil alması təmin ediləcəkdir. Ali təhsil bakalavriat səviyyəsində təhsil almaq üçün seçimdə beynəlxalq fənn olimpiadaları qaliblərinə üstünlük verilməsi Dövlət Proqramı çərçivəsində istedadlı gənclərin dünyanın qabaqcıl ali təhsil müəssisələrindən məzun olaraq ölkəmizin gələcək inkişafına əlavə dəyər yaramalarını təşviq edəcəkdir. Ali təhsilin magistratura səviyyəsində intellektual səviyyəsi və idarəçilik keyfiyyətləri yüksək olan perspektivli gənclərə və yüksək texnologiyalara əsaslanan ixtisaslara üstünlük verilməsi isə əmək bazarında müasir bacarıqlara malik ixtisaslı kadrların sayını artıracaqdır.

Dövlət Proqramının icrası ölkədə daha keyfiyyətli insan kapitalının formalaşmasına və Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq reytinglərdə mövqelərini əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırmağa şərait yaradacaq, əmək bazarında tələb olunan ixtisas sahələri üzrə peşəkar kadrlar hazırlanacaq, ölkəyə qayıdan məzunların ən müasir təcrübə və biliklərdən istifadə edərək göstərəcəkləri fəaliyyət ölkənin tərəqqisinə töhfə verəcəkdir.

Bundan başqa, Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsi və karyera inkişafının stimullaşdırılması mexanizmlərinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Neft gəllərinin insan kapitalına çevrilməsi strategiyasına uyğun olaraq, Dövlət Proqramı Dövlət Neft Fondunun vəsaiti, eləcə də beynəlxalq təşkilatların texniki və maliyyə yardımları, kredit və qrantlar, mülkiyyət formasında asılı olmayaraq xarici və yerli hüquqi şəxslərin, habelə fiziki şəxslərin ianələri hesabına maliyyələşdiriləcəkdir.

2. Qlobal trendlər

Hər bir ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı həmin ölkədə insan kapitalının inkişaf səviyyəsindən asılıdır. Son dövrdə dünya iqtisadiyyatında müşahidə olunan texnoloji dəyişikliklər şəraitində rəqəmsal bacarıqlara malik, yeni texnologiyaları aktiv tətbiq edə bilən, gələcək illərdə dünyada artan rəqabətə hazır olan yüksəkixtisaslı insan kapitalının formalaşdırılması xüsusi aktualıq kəsb edir.

Innovasiyalar. Qlobal dəyər zəncirinin formalaşmasında innovasiyaların rolu dayanmadan artırmaqdadır. İnkişaf etmiş ölkələrdə ÜDM-in artımının 80-95 faizini mehzi yeni texnologiyaların yaratdığı məhsullar, işlər və xidmətlər təşkil edir. Hazırda iqtisadi artımı səciyləndirən amillər ciddi dəyişikliklərə məruz qalmaqdadır. Bu dəyişikliklərin təməli hərəkətvericilərdən biri də rəqəmsallaşdırma-dır. İqtisadiyyatın rəqəmsallaşdırılması dünyada iqtisadi proseslərin və resursların idarə olunmasını, optimallaşdırılmasını, paylaşılmasını və yerləşdirilməsini əsas şəkildə dəyişdirir. Bu proses məhsuldarlığı artırır, sahibkarlıq subyektlərini innovativ ideyalara, texnologiyalara, müasir idarəetmə və biznes modellərinə keçməyə təhrik edir və bazarlara yeni çıxış kanalları yaradır.

2030-cu ilə qədər bulud texnologiyaları, avtonom nəqliyyat vasitələri və dronlar, "Big-Data" və məlumatların təhlili, "ağıllı" cihazlar və əşyaların interneti, blokçeyn, 3D çap, sənəti intellekt və maşın öyrənməsi, nanotexnologiyalar, robototexnika, virtual realıq kimi texnologiyaların iqtisadiyyata daha çox təsir göstərəcəyi gözlənilir. Bu proseslər yeni texnologiyaları çevik mənimsəyən, praktiki bilik və bacarıqlara yiyələnən, müasir və gələcək əmək bazarının tələblərinə cavab verən yüksəkixtisaslı kadrlara tələbatı artırır.

Əmək bazarı. Dünya iqtisadiyyatında baş verən dəyişikliklər əmək bazarının strukturuna ciddi təsir etmiş və onun çevikliyini artırmışdır. Dünya İqtisadi Forumunun hesablamalarına görə, bu gün ibtidai təhsilə başlayan uşaqların 65 faizi gələcəkdə hazırda mövcud olan peşələrdə çalışmayacaq. Əmək bazarının çevikliyi və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının əmək bazarına təsiri, Dördüncü Sənaye İnqilabının tələbləri yeni peşələrin yaranmasını və onlara uyğun əmək şəraitini şərtləndirmişdir. Bu amillər mövcud və yeni yaranan peşə və ixtisaslar üzrə təhsilin məzmununda və texnologiyasında biliklərlə yanaşı, sənətlərin öyrənilməsinin əhəmiyyətini artırmışdır. Qeyd olunan amillər nəzərə alınaraq, nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində yeni ixtisasların tədrisi böyük həcmdə sarmayələr yatırılır və təhsil infrastrukturunu dərinləşdirilir.

Ali təhsilin beynəlmilləşməsi. Müasir dünyada bilik iqtisadiyyatı və innovasiya cəmiyyəti, davamlı və hərtərəfli inkişafın təmin edilməsi bütün dövlətlərin qarşısında duran vacib vəzifələndirir. Qloballaşma ölkələr arasındakı əlaqələri genişləndirir və bunun nəticəsi olaraq təhsil sistemlərinin fəaliyyətinə və effektivliyinin müqayisəsinə maraq artır. Hazırda bir çox dövlətlər tərəfindən xaricdə peşəkar kadrların hazırlanması xüsusi dövlət proqramları ilə həyata keçirilməsi siyasəti dəstəklənir. Belə proqramların həyata keçirilməsi qloballaşan dünyada prioritet hesab edilən sahələr üzrə ölkənin əmək bazarının gələcək ehtiyaclarını müəyyənəlmək baxımından da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

Ötən dövrdə ölkənin dayanıqlı inkişafını təmin etmək məqsədilə insan kapitalının formalaşdırılması və ondan səmərəli istifadə əsas prioritet istiqamətlərdən biri hesab edilmiş və bu istiqamətdə təşəbbüslər dövlət tərəfindən dəstəklənmişdir. Əsas Ümmümilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş xaricdə təhsil ənənələri Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan sonra da uğurla davam etdirilmiş, bu dövr ərzində insan kapitalının inkişafı ilə bağlı dövlət strategiyaları və dövlət proqramları reallaşdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 16 aprel tarixli 2090 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2017-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsil üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının dünyanı 32 ölkəsinin 350-dən çox ən nüfuzlu ali təhsil müəssisəsində təhsil almaları məqsədilə ümumilikdə 3558 təqaüd verilmişdir. Bu Dövlət Proqramının uğurlu icrası nəticəsində gənclərin xaricdə təhsilə cəlb olmaları sosial-iqtisadi həyatına, eləcə də insan kapitalının milli sərvətdə payını böyütməyə, təhsilin məzmunu və keyfiyyətinin yaxşılaşmasına, Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələrinin akademik potensialının güclənməsinə əhəmiyyətli töhfə vermişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 11 noyabr tarixli 711 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqəbatqabiliyyətini artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın əsas hədəfi ən qabaqcıl elmi nailiyyətlərdən, innovativ təlim-tədris texnologiyalarından yararlanaraq, Azərbaycan Respublikasında yeni nəsil yüksəkixtisaslı yetişdirilməsi, Azərbaycan ali təhsil sisteminin məzmunu və keyfiyyət göstəricilərinin beynəlxalq ikili diplom proqramları ilə müasirləşdirilməsidir. Proqram çərçivəsində 4 ikili diplom proqramının icrasına başlanılmışdır. Hazırda ABŞ-in Corc Vaşinqton Universiteti ilə Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti və "ADA" Universiteti, Bakı Mühəndislik Universiteti, İtaliya Respublikasının İnha Universiteti, Türkiyənin Ege Universiteti ilə Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetinin ikili diplom proqramları həyata keçirilir. Bu proqramlar çərçivəsində yerli ali təhsil müəssisələrinin akademik potensialının gücləndirilməsi məqsədilə 127 nəfər Azərbaycan vətəndaşının xaricdə ən nüfuzlu universitetlərdə və elm mərkəzlərində doktorantura səviyyəsində təhsilə maliyyələşdirilir.

Bununla yanaşı, Azərbaycan gənclərinin xaricdə bakalavriat, magistratura və doktorantura səviyyələrində təhsilin təşkil istiqamətində hökumətlərarası təqaüd proqramları da həyata keçirilir. Hazırda həmin proqramlar çərçivəsində 700 nəfərə yaxın Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Çin Xalq Respublikası, Latviya, Macarıstan, Qazaxıstan, Rumıniya və digər ölkələrdə təhsil alır.

2016-cı ildən fəaliyyətə başlamış Azərbaycan-Fransız Universitetində geofizika mühəndisliyi, neft-qaz mühəndisliyi, kimya mühəndisliyi və kompüter elmləri olmaqla bakalavriat və magistratura səviyyəsində ikili diplom proqramları həyata keçirilir. Eyni zamanda "ADA" Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti, Bakı Dövlət Universiteti, Bakı Ali Neft Məktəbi və digər universitetlərdə də ikili diplom proqramları reallaşdırılır.

Qeyd olunanlara baxmayaraq, mövcud təqaüd proqramları çərçivəsində müvafiq ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində bakalavriat və magistratura səviyyələrində Azərbaycan vətəndaşları üçün ayrılan təqaüd imkanları ölkə iqtisadiyyatının artan tələbləri ilə uzlaşmır. Eləcə də global çağırışlara uyğun olaraq və əmək bazarının gələcək tələbləri nəzərə alınmaqla bir sıra ixtisas sahələri üzrə Azərbaycan Respublikasında kadrların hazırlanması üçün təhsil imkanları möhüddür. Mövcud ali təhsil müəssisələrində akademik potensialı, laboratoriya imkanları gələcəyin peşələri üzrə kadrların hazırlanması üçün gücləndirilməlidir.

Eyni zamanda hər il nüfuzlu beynəlxalq fənn olimpiadalarında yüksək nailiyyətlər qazanan

zənaraq qızıl, gümüş və ya bürünc nişanlar almış istedadlı Azərbaycan gənclərinin dünyanı nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində bakalavriat səviyyəsində dövlət hesabına təhsil üçün imkan yaradılması zəruridir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azerbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişaf dair Milli Prioritetlər" in dünyada artan rəqabətə davam gətirə biləcək üçün iqtisadiyyatın uzunmüddətli inkişafının müasir və güclü təhsilə əxalanmasına, mehzi təhsil vasitəsilə insan kapitalının milli sərvətdə iştirak payının davamlı şəkildə artırılmasına dair müddəalar ölkədə insan kapitalının inkişafı baxımından xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Yaxın perspektivdə əmək bazarında yeni bacarıqlara, yeni ixtisaslara ehtiyac yaranacağı ilə əlaqədar bir sıra ixtisaslar, o cümlədən informasiya texnologiyaları, mühəndislik, fundamental və tətbiqi elmlər, ətraf mühit, nəqliyyat, energetika, təhsil, ictimai səhiyyə və s. sahələr üzrə kadrların hazırlanması üçün tələbatı qarşılamaq üçün xaricdə təhsil proqramlarının reallaşdırılması vacibdir.

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycanın əldə etdiyi tarixi qələbə nəticəsində işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası ilə bağlı ən müasir texnologiyalar tətbiq edilməklə yaradılacaq infrastrukturun idarə edilməsi üçün yüksək bacarıqlara malik insan kapitalının formalaşdırılması zərurəti də xaricdə təhsil imkanlarından istifadəni aktuallaşdırır.

Bununla yanaşı, postpandemiya və yeni strateji dövrün çağırışları, həmçinin inkişaf məqsədləri nəzərə alınmaqla, ölkənin rəqabət və inkişaf sahəsində sürətlə irəliləməsi üçün yüksək intellekt cəmiyyətin əsas güc mənbəyinə çevrilməsi, yaradıcı və innovativ düşüncəli gənclərin iqtisadi fəallığı və idarəçilikdə rolu möhkəmlənməlidir. Bu məqsəddə Azərbaycan gənclərinin ölkənin gələcək inkişaf prioritetləri çərçivəsində tələb olunan ixtisas istiqamətləri üzrə qabaqcıl xarici ali təhsil müəssisələrində magistratura və bakalavriat səviyyəsində təhsil üçün əlavə imkanların yaradılması davamlı olmalıdır.

4. Hədəf göstəricisi

Dövlət Proqramının hədəf göstəricisi 2022-2026-cı illərdə, hər il 400 nəfərdən çox olmamaqla, ümumilikdə 2000 nəfərədək Azərbaycan Respublikası vətəndaşının xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsilin təmin edilməsidir. Dövlət Proqramı çərçivəsində xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil yerlərinin ən azı 80 faizli ali təhsil magistratura səviyyəsini əhatə edəcəkdir.

5. Dövlət Proqramının məqsədləri

Dövlət Proqramının əsas məqsədi gənclərə xarici ölkələrin nüfuzlu ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq imkanlarının genişləndirilməsidir.

sələrində təhsilə imkanları yaratmaqla, onların Azərbaycan Respublikasının gələcək inkişafını təmin edəcək və global çağırışlara cavab verəcək müasir texnologiyaları çevik mənimsəyən, praktiki bilik və bacarıqlara yiyələnən, müasir və gələcək əmək bazarının tələblərinə cavab verən rəqəbatqabiliyyətli və yüksəkixtisaslı peşəkar kadrlar kimi hazırlanmasını təmin etməkdir.

Dövlət Proqramının əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- global trendləri və Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişaf potensialını nəzərə alaraq, cəmiyyətin prioritet istiqamətlər üzrə bilik, bacarıq və sənətlərə malik peşəkar kadrlara olan tələbatının təmin edilməsi;
- istedadlı gənclərin Azərbaycan Respublikasının dayanıqlı inkişafı üçün zəruri olan müasir sənətlərə yiyələnməsi üçün nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrindəki təhsil proqramlarına yönəldilməsi;
- gənclərin xarici ölkələrdə təhsil almalarına dövlət dəstəyinin davam etdirilməsi və bununla bağlı səmərəli maliyyələşmə mexanizminin yaradılması;
- istedadlı gənclərin, o cümlədən beynəlxalq fənn olimpiadaları qaliblərinin, habelə intellektual səviyyəsi və idarəçilik keyfiyyətləri yüksək olan perspektivli gənclərin nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində ali təhsilin bakalavriat və magistratura səviyyələrində təhsilin stimullaşdırılması;
- Dövlət Proqramı çərçivəsində nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsilin uğurla bitirilmiş gənclərin Azərbaycan Respublikasının dayanıqlı inkişafını təmin edəcək prioritet sahələrdə məşğulluğu üçün imkan yaradılması.

6. Dövlət Proqramının prioritet istiqamətləri

6.1. Sosial-iqtisadi inkişafın prioritet istiqamətləri üzrə ixtisas sahələrinin siyahısının hazırlanması

Gənclərin nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almaqları ixtisas sahələrinin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının prioritet istiqamətlərinə uyğunluğunun təmin edilməsi zəruridir. Azərbaycan Respublikasının uzunmüddətli davamlı və sürətli inkişafı üçün yüksək rəqəbatlı insan kapitalı formalaşdırılmalıdır. Yüksək rəqəbatlı insan kapitalına zərurət iqtisadiyyatın, demək olar ki, bütün sahələrini əhatə edir. Dövlət Proqramının icrası zamanı aşağıdakı prioritet ixtisas sahələrində üstünlük verilməlidir:

- informasiya texnologiyaları;
- mühəndislik;
- statistika və verilənlərin təhlili;
- fundamental və tətbiqi elmlər;
- ictimai səhiyyə;
- təhsil;
- ətraf mühit;
- aviasiya və kosmos;

9. Dövlət Proqramının həyata keçirilməsi üzrə tədbirlər planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					İlkin nəticələr	aralıq nəticələr	Yekun nəticələr
9.1.	Prioritet ixtisas sahələrinə uyğun təhsil proqramlarının nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil müəssisələri üzrə siyahısının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi	İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	2022	Nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil prioritet ixtisas sahələrinə uyğun təhsil proqramlarının seçimi meyarlarının müəyyən edilməsi	Prioritet ixtisas sahələri və nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil müəssisələri üzrə təhsil proqramlarının siyahısının təsdiq edilməsi	Gənclərin təsdiq edilmiş siyahı üzrə təhsil proqramlarına uyğun təhsil almağının təşkil
9.2.	Xaricdə təhsil alacaq gənclərin seçilməsi meyarları və prosedurlarının müəyyən edilməsi	Nazirlər Kabineti	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Ədliyyə Nazirliyi	2022	Xaricdə təhsil alacaq gənclərin seçilməsi meyarları və prosedurları üzrə qaydaların təsdiq edilməsi	Xaricdə təhsil alacaq gənclərin seçilməsi meyarları və prosedurları üzrə qaydaların təsdiq edilməsi	Nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil alacaq gənclərin seçilməsinin təsdiq edilmiş seçim meyarlarını və prosedurlarına uyğun olaraq təşkil
9.3.	Dövlət Proqramı iştirakçıları ilə bağlanılacaq müqavilə formasının müəyyən edilməsi	Təhsil Nazirliyi	Dövlət Neft Fondu	2022	Dövlət Proqramı iştirakçıları ilə müqavilə formasının layihəsinin hazırlanması	Dövlət Proqramı iştirakçıları ilə müqavilə formasının təsdiq edilməsi	Dövlət Proqramı iştirakçıları ilə müqavilə bağlanılması
9.4.	Xarici ali təhsil müəssisələrində təhsilin maliyyələşdirilməsi qaydasının təsdiq edilməsi	Nazirlər Kabineti	Təhsil Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu, Ədliyyə Nazirliyi	2022	Xarici ali təhsil müəssisələrində təhsilin maliyyələşdirilməsinə dair təkliflərin öyrənilməsi	Xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almayan gənclərin müraciətlərinin qəbulu	Gənclərin xarici ali təhsil müəssisələrində təhsilin təsdiq edilmiş qaydağa uyğun maliyyələşdirilməsi
9.5.	Seçim meyarları və prosedurları nəzərə alınmaqla xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil alacaq gənclərin seçilməsi	Təhsil Nazirliyi	Dövlət Neft Fondu	2022-2026	Xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almayan gənclərin müraciətlərinin qəbulu	Xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almayan gənclərin müraciətlərinin qəbulu	Dövlət Proqramında iştirak hüququ qazanan gənclərin yekun siyahısının təsdiq edilməsi
9.6.	Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün tədris dövründə müvafiqyyət göstəricilərinin izlənilməsi	Təhsil Nazirliyi		mütemadi	Tədris dövründə Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün göstəriciləri barədə məlumatların toplanılması	Tədris dövründə tələbələr üçün müvafiqyyət göstəricilərinin qiymətləndirilməsi	Təhsil göstəricilərinin qiymətləndirilməsi nəticələrindən asılı olaraq, Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün təhsilin maliyyələşdirilməsini davam etdirilməsi barədə qərar qəbul edilməsi
9.7.	Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün tədris dövründə ölkələrdə Azərbaycanın təbliği məqsədilə təşkil edilən tədbirlərə dəstək göstərilməsi	Təhsil Nazirliyi	Xarici İşlər Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Gənclər və İdman Nazirliyi	mütemadi	Xarici ölkələrdə tələbələrə iştirakını nəzərdə tutan mədəni, ictimai, siyasi tədbirlərin təşkil	Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün təhsil müəssisələrində təhsil almayan gənclərin müraciətlərinin qəbulu	Azərbaycan Respublikası ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması
9.8.	Təhsil müddəti başa çatmış Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün məzmun hesabının toplanılması	Təhsil Nazirliyi	Xarici İşlər Nazirliyi, Dövlət Neft Fondu	mütemadi	Məzmun hesabına əlavə olunan sənədlərin siyahısının təsdiq edilməsi	Təhsil müddəti başa çatmış Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün məzmun hesabının toplanılması	Təqdim edilmiş məzmun hesabatları vasitəsilə Dövlət Proqramı iştirakçıları üçün müvafiqyyət göstəriciləri nəzərə alınmaqla, onların adlarının Dövlət Proqramı məzunları siyahısına daxil edilməsi
9.9.	Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsi	Nazirlər Kabineti	Təhsil Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	mütemadi	Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsinə dair təkliflərin toplanılması	Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsinə dair təkliflərin toplanılması	Dövlət Proqramı məzunlarının bilik, sənətlərinə və bacarıqlarına uyğun olaraq məzunların məşğulluq səviyyəsinin artırılması
9.10.	Dövlət Proqramı məzunlarının ictimaiyyətə tanıtılması	Təhsil Nazirliyi		mütemadi	Dövlət Proqramı məzunlarının ictimaiyyətə tanıtılması üsulları və vasitələrinin təsdiq edilməsi	Toplanmış təkliflərin təhlili və illik əsasda fəaliyyət planının təsdiq edilməsi	İllik fəaliyyət planı üzrə Dövlət Proqramı məzunlarının ictimaiyyətə tanıtılması
9.11.	Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsi	Dövlət Neft Fondu	Təhsil Nazirliyi	ildə iki dəfə	Maliyyə vəsaitindən təyinatlı üzrə istifadəni daimi monitorinqinə dair şərtlər və prosedurların müəyyən edilməsi	Maliyyə vəsaitindən təyinatlı üzrə istifadəni daimi monitorinqinə dair şərtlər və prosedurların aparılması	Maliyyə vəsaitindən təyinatlı üzrə istifadəni monitorinqi nəticələrinin təhlili və yekun hesabatın aidliyi üzrə təqdim edilməsi
9.12.	Dövlət Proqramı ilə bağlı məlumatların mövcud elektron informasiya ehtiyatlarına inteqrasiyası və onlardan istifadə imkanlarının genişləndirilməsi	Təhsil Nazirliyi	Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi	2022-2024	Xaricdə təhsil alacaq gənclərin müraciətlərinin, məzmun hesabatlarının elektron qaydada qəbuluna, elektron arayışların verilməsinə və s. elektron xidmətlərə dair təkliflərin toplanılması	Elektron ərizə sisteminin və təhsilənlərin elektron kabinetlərinin formalaşdırılması, habelə digər xidmətlərə bağlı mövcud elektron informasiya ehtiyatlarının təkmilləşdirilməsi	Dövlət Proqramı çərçivəsində xidmətlərin elektronlaşdırılması

lanacaq və tələflərin öhdəlikləri dəqiq müəyyən ediləcəkdir. Qaydada akademik müvafiqyyətsizlik və ölkəyə qayıtmamaq riskləri düzgün qiymətləndiriləcək, bu risklərin qarşısını almaq məqsədilə qabaqcıl şərtlər müəyyən ediləcəkdir.

Hazırlanacaq qayda gənclərin dövlət hesabına nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsil almalarına və məzun olduqdan sonra ölkəyə qayıdaraq yüksəkixtisaslı kadrlar kimi Azərbaycan Respublikasının dayanıqlı inkişafına töhfə vermələrinə imkan yaradacaqdır.

6.5. Dövlət Proqramı məzunlarının məşğulluğunun təmin edilməsi

Dövlət Proqramı çərçivəsində nüfuzlu xarici ali təhsil müəssisələrində təhsilin uğurla bitirilmiş gənclərin Azərbaycan Respublikasının dayanıqlı inkişafını təmin edəcək prioritet sahələrdə məşğulluğunun təmin edilməsi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Bu prioritet istiqamət reallaşdırılması üçün ehtiyac duyulan sahələr üzrə iş təkliflərinin verilməsi və karyerada yüksəlmiş mexanizmi hazırlanacaqdır. Dövlət orqanlarında bu, Dövlət Proqramı çərçivəsində məzun olmuş şəxslərin işlə təminatına üstünlük verilməkdir.

7. Dövlət Proqramının maliyyələşdirilməsi mənbələri

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası aşağıdakı mənbələr hesabına maliyyələşdiriləcək:

- Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Fondu;
- beynəlxalq təşkilatların (fondların) texniki və maliyyə yardımları;
- kreditlər və qrantlar;
- xarici və yerli hüquqi və fiziki şəxslərin ianələri.

8. Dövlət Proqramının monitorinqi və qiymətləndirilməsi

8.1. Dövlət Proqramının icrasına nəzərət, yaranan problemlərin vaxtında həll üçün tədbirlər görülməsini və icraçı qurumlar arasında əlaqələndirilmənin düzgün təşkilini Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 26 noyabr tarixli 711 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqəbatqabiliyyətini artırılması üzrə Dövlət Proqramı"na əsasən yaradılmış Dövlət Proqramı idarəetmə qrupu vasitəsilə həyata keçirəcəkdir.

8.2. Dövlət Proqramının tələb olunan alətlər, prosedurlar və digər vasitələrlə uyğun icrası üçün onun beynəlxalq metodologiyalara əsasən tərtib edilmiş qaydalar üzrə monitorinqi və qiymətləndirilməsi aparılacaqdır. Monitorinq və qiymətləndirmə aparılacaq tədbirlərin mahiyyəti üzrə icrasına, müvafiq prioritetlə bağlı gözlənilən nəticələrə və indikatorlara diqqət yetiriləcək, icra müddətinə uyğunluq yoxlanılacaqdır.